

 <small>Karel de Grote Hogeschool</small>	Begeleidingsopdracht Verbindingsambassadeurs	
	Praktijkverhaal	KLJ

Over KLJ

KLJ is een jeugdbeweging met een sterke focus op het platteland. KLJ bereikt zo'n 22000 kinderen en jongeren van 6 tot 35 jaar en telt een 250-tal lokale afdelingen. De meeste daarvan bevinden zich in een landelijke omgeving. Ongeveer 4000 vrijwilligers organiseren activiteiten en evenementen. Een team van beroepskrachten en vrijwilligers ondersteunt de lokale afdelingen van nabij. Anders dan de andere jeugdbewegingen heeft KLJ verschillende lokale afdelingen die pas vanaf 16 jaar hun werking starten. Dit zorgt ervoor dat ongeveer de helft van de KLJ-leden ouder zijn dan 16 jaar. Tijdens de zomermaanden ontplooit KLJ ook een sportwerking voor z'n leden. Tijdens regionale sportfeesten nemen KLJ-leden het tegen elkaar in verschillende disciplines: touwtrekken, piramidebouwen, dansen, wimpelen en vendelen.

KLJ voor iedereen

KLJ wil een plek zijn waar kinderen en jongeren zich in een veilige context kunnen ontwikkelen en waar iedereen die wil, terecht kan. Met de campagne '[KLJ voor iedereen](#)' ondersteunt KLJ lokale afdelingen om hun werkingen te verbreden. Afdelingen zetten acties op binnen een 10-tal thema's zoals kansarmoede, beperking of mentaal welzijn. Ze krijgen hiervoor ondersteuning en erkenning van de koepelorganisatie. Meer dan 120 lokale afdelingen ondertekenden hiertoe de engagementsverklaring. Met het project 'KLJ Connect' wil KLJ deze campagne een extra duwtje in de rug geven en het thema intenser professioneel uitbouwen. *KLJ voor iedereen* werkt vraaggestuurd. Lokale groepen krijgen vorming op maat, bijvoorbeeld over autisme. KLJ Connect wil lokale groepen ondersteunen om proactief contact te leggen met kinderen uit kansengroepen. Voor *KLJ voor iedereen* is er iets meer dan 10% personeelstijd voorzien. Dankzij het project kan KLJ twee jaar full time een medewerker inzetten op dit thema. Zo hopen ze diversiteit een stevige boost te geven.

Het project in een notendop

Het onderwerp leefde al een tijd binnen de jeugdvereniging. Ook op het platteland neemt de diversiteit toe of wordt ze meer zichtbaar.

“Lokale groepen merken dat er iets aan het veranderen is in hun gemeente maar ze weten niet goed hoe ze erop kunnen inspelen. Door iemand extra aan te nemen, die kan zich volop op dit onderwerp richten, wil KLJ diversiteit op een structurele manier laten ingang vinden in de organisatie. We willen bereiken dat iedereen het normaal vindt dat we rond diversiteit werken. Dat het een organisch iets wordt binnen de organisatie en dat we structurele aanpassingen doen op het nationaal niveau, bijvoorbeeld in onze beeldvorming.” (Verbindingsambassadeur KLJ)

Om diversiteit op de kaart te zetten, vertrekt KLJ van het lokale niveau, om ervaring op te doen en expertise uit te bouwen. KLJ Connect ondersteunt lokale afdelingen om samen te werken met het lokaal bestuur en met een lokale partner zoals een OCMW, een buurtwerking of een asielcentrum.

Het project start bij de lokale KLJ-afdeling. De verbindingsambassadeur zocht contact met 164 afdelingen. Daarvan kon hij er effectief een 70-tal bereiken. Doorgaans is dat de hoofdleiding of de officiële contactpersoon. Als die enthousiast is, dan gaat de verbindingsambassadeur langs bij lokale afdeling om het project voor te stellen en om de eerste vragen te antwoorden. Want hoewel het opzet vrij kleinschalig is, kan zo'n project in het begin toch overweldigend overkomen. *“Hoeveel werk is dat?”* en *“Hoe moeten we hiermee beginnen?”* zijn de meest voorkomende vragen die de lokale afdelingen stellen.

Soms volgt er na de voorstelling meteen een “Ja, we doen mee”. Soms is het: “We zullen er eens over nadenken”. Dat kan dan al gauw enkele maanden duren en dat moet je als verbindingsambassadeur echt wel opvolgen. Het project vergt minstens een trekker die super enthousiast is en zich er volledig wil achter zetten. Soms is de hele groep mee, maar om het project op te starten heb je eigenlijk niet meer nodig dan een kleine werkgroep van twee à drie mensen die openstaan voor nieuwe deelnemers en die het zien zitten om een extra activiteit te organiseren.

Uiteindelijk blijken er een 30-tal afdelingen bereid om mee te doen met het project. Wanneer de groep instapt in het project, legt de verbindingsambassadeur contact met de lokale jeugddienst en polst er naar de plaatselijke noden. Zijn er bepaalde groepen die uit de boot vallen? Zijn er potentiële partners om mee samen te werken? De scope is breed. In principe komen alle mogelijke partners en uitsluitingsmechanismen in aanmerking. Al was er in het begin misschien wel wat terughoudendheid tegenover kinderen en jongeren met een handicap. Daarvan hadden de vrijwilligers al snel het gevoel: dit kunnen we niet, daar zijn we niet voor opgeleid.

Als de doelgroep en de partner vastliggen, neemt de jeugddienst doorgaans contact op met de externe partner: het OCMW, een buurt-/wijkwerking, het Huis van het Kind of een asielcentrum. Als ook die instapt in het project, belegt de verbindingsambassadeur een vergadering met de externe partner, de lokale groep en de jeugddienst. Daar de worden taken verdeeld. De KLJ-groep maakt de kennismakingsactiviteit en een flyer in de eigen huisstijl, met weinig tekst en zoveel mogelijk foto's. De jeugddienst staat in voor de logistieke steun. De externe partner legt contact met de doelgroep en promoot de activiteit. Aan de partner wordt gevraagd om de flyer zoveel mogelijk persoonlijk te bezorgen. Bussen kan de KLJ ook en dat werkt niet zo goed. De externe partner begeleidt tot slot de kinderen naar de activiteit en vormt ook een bekend gezicht voor de ouders en stelt hen gerust. Een jeugdbeweging is iets ongekends voor deze gezinnen en dus dan helpt een vertrouwde tussenpersoon. Een week voor de activiteit komen de partners nog eens samen voor de laatste afspraken. Tijdens de activiteit voorziet KLJ ook veel promomateriaal om de zichtbaarheid te vergroten. Ook ouders zijn welkom om eens te komen kijken, ze krijgen een drankje en de leiding slaat een praatje.

De activiteit zelf hoeft helemaal niet zo spectaculair te zijn, integendeel. De verbindingsambassadeur moet sommige groepen zelfs intomen: ze mogen een straatfeest organiseren voor 200 mensen, maar dat hoeft niet, een gewone activiteit is genoeg.

“Sommige groepen willen iets extra doen en indruk maken met een namiddagvullende activiteit zoals een cluedo. Dat is super leuk, maar wel ingewikkeld voor kinderen die niet vertrouwd zijn met de activiteiten van de jeugdbeweging. Vandaar de tip: hou het zo gemakkelijk mogelijk, maak een spel dat je eenvoudig en helder kan uitleggen zodat je sneller kan variëren en inspelen op interesses. Stop de kinderen niet te lang in een voorgestructureerd en vast patroon, maar laat ze nog eens echt voluit ravotten. Kortere, hevigere spelen lokken ook meer actie en interactie uit. Winnen of verliezen heeft minder zware gevolgen, want daar is het volgende spel al.” (Verbindingsambassadeur KLJ)

Doorgaans blijft het niet bij die ene activiteit. Eén van de groepen overweegt om met hun leden in de verschillende wijken te gaan spelen en daarbij mensen uit de buurt uit te nodigen om mee te doen. Een andere groep sluit aan bij een buddyproject voor jonge nieuwkomers, zo blijven ze contact houden. In een andere gemeente gaat de leiding voor de activiteit langs in de wijk en neemt ze kinderen mee naar de activiteit. Vier kinderen hebben tijdens de zomervakantie deelgenomen aan de sportwerking van de KLJ. In Arendonk blijft de KLJ kinderen uit het asielcentrum uitnodigen voor activiteiten. Eén van de leiders is er ook vrijwilliger. Ook merkt de verbindingsambassadeur dat de groep zich meer competent voelt in het thema diversiteit.

“Het valt me op hoe de lokale groep in die drie bijeenkomsten duidelijk gegroeid is. Ze hebben hun eigen mening gevormd, hun eigen kijk op de zaak. Je merkt echt impact op mensen.”
(Verbindingsambassadeur KLJ)

Toch blijft de bemiddelingsrol in het begin erg belangrijk. De verbindingsambassadeur daagt de groepen uit met het project, beantwoordt vragen, geeft tips en stelt gerust. Hij legt ook de eerste contacten en brengt mensen samen. Hij heeft de ruimte om er zich volledig op toe te leggen. Lokale groepen hebben zoveel aan hun hoofd, ze hebben nood aan iemand om op terug te vallen.

Het doel was om 25 projecten op te zetten met telkens gemiddeld 25 kinderen. Over de loop van twee jaar werden er 17 projecten effectief gerealiseerd. Daarnaast zullen er nog een vijftal uitlopers gerealiseerd worden buiten de projectperiode. Het tijdsverloop tussen het eerste contact en de effectieve activiteit gaat van twee jaar tot drie weken. Meestal werd er een activiteit opgezet binnen twee tot vier maanden. Soms was het moeilijk om de activiteit in te plannen in de agenda van de lokale afdeling. KLJ groepen doen erg veel, er is elke week wel iets. Soms was het moeilijk om een sociale partner te vinden die mee wilde instappen. Soms was er geen partner voorhanden of was er lokaal weinig prioriteit om samen te werken met een jeugdbeweging. De slaagkans van het project hangt echt sterk af van mensen: hun bereikbaarheid, hun enthousiasme en hun draagkracht. Misschien kan je sneller gaan, maar daar kiest KLJ bewust niet voor.

“Het is een evenwicht zoeken tussen de nodige omkadering bieden die leidt tot een positieve ervaring maar tegelijk op te letten om niet te overorganiseren en overbedachtzaam te zijn. Je zou kunnen zeggen: ga daar toch gewoon in de buurt spelen en probeer zo contacten te leggen. Maar het gaat ons om lokale netwerken uitbouwen: lokale partners waar je ook na de kennismaking bij terecht kunt met je vragen.” (Verbindingsambassadeur KLJ)

Verder vervolg?

Ook na het project blijft het thema leven binnen KLJ. Het thema staat hoger op de agenda, er is een actieve werkgroep over het thema, er is meer kennis binnen de organisatie en lokale groepen hebben meer mogelijkheden tot vorming op maat. KLJ heeft ook een beleidsmedewerker aangeworven die de geleerde lessen uit KLJ Connect zal vertalen naar beleidsdoelstellingen op lokaal, bovenlokaal en organisatieniveau. Het is niet vanzelfsprekend om het thema structureel in te bedden in een jeugdbeweging. Er zijn veel verwachtingen naar de jeugdbewegingen, er zijn veel thema's om op in te zetten en het beleid ligt voor verschillende jaren vast. Het is de bedoeling om in elk thema diversiteit in te brengen. Het ideaal scenario blijft dat diversiteit geen thema meer is, maar een vanzelfsprekendheid. Iets wat vlot meeloopt en waar iedereen spontaan aan denkt bij alle aspecten van de werking. Dat diversiteit een gewoonte is en niet iets extra of iets speciaals. De samenleving is divers en de organisatie is dat ook.

“Ik ben nog steeds enthousiast. Ik merk ook veel openheid en enthousiasme in de hele organisatie. Als je samen iets kan opbouwen met een enthousiaste lokale groep, dan geeft dat energie. We hebben concrete resultaten bereikt en kinderen en jongeren een fijne ervaring gegeven. Toch blijft het soms sleuren en trekken, het is nog niet volledig ingeburgerd. Andere activiteiten gaan voor en dat begrijp ik ook. KLJ groepen doen erg veel, er is elke week wel iets. Dit is het begin van een basis. Stap voor stap moet de mindset veranderen en dat proces loopt zeker verder.” (Verbindingsambassadeur KLJ)